

ստացաւ 157 քուէն զոր անհրաժեշտ էր ընդունիլ Ժողովոյ բազմութիւն մեծամասնութիւնն ունենալու համար, մինչ Նիւ-Եորք 107, Սենթ-Լուիս 25 և Ուաշինգթոն 18 քուէն ստացան։ Հետեւեալս, երեք տարի ետքը Միացեալ Նահանգաց տարիք մեծ Արուեստահանգէսի ի 24 քաղաք տեղի պիտի ունենայ և ոչ ի Նիւ-Եորք, ինչպէս ամերիկեան սովորութեանց անդին լրացողը ոմանք արդէն որոշուած լինցած կը կարծէին։

Ս.Զ.ՂԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պատրիարքական Գեր. Փոխանորդ Հայրը շարաւիթ օրը նամակներ ուղղելով մայրաքաղաքի զիւստը եկեղեցեաց թագ- խորհուրդներուն, ըստ հրամանի Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր, յանձնարարած է եկեղեցւոյ մէջ դր-բաւ հաւաքել ի նպատակ եկեղեցւոյ հրկիւնդելոյ, որք թուով երկու հարիւրի չափ արքայաւ անձնէր կը բաղ-կանան և աղետն պատճառաւ բոլոր-բովին թշուառութեան մասնուած են։ Այդ հրգեհնայ արած է նաեւ Եե-նիգարուի եկեղեցւոյն սեպական մէկ տունը։

Տեղւոյն թաղապետութիւնը հայ և այլ ուսուիչք բաղկած է նոյն հր-կիւնդել և հարկ եղած միջոցները ձեռք առած է զանոնք պատապարելու հա-մար։

Կը լսենք թէ Տեառնական խորհուր-դն առաջարկած է Ազգ. վարչութեան կանոնադիր մը պատրաստել այն ժա-խտը համար զորս թաղական խոր-հուրդք կը գանձեն կրօնաւարական ա-ռուծախներու համար տրուած ժանու-ցար յոյս առնելու։ Փաղաքական Ժողովն եւս յանձնարարած է Տեառնական խորհուրդոյ որ այդ առթիւ ծրարել մը պատրաստելով, ներկայացնել իրեն։

Շարաւիթ և կիրակի օր, Գեր. Խոր-հուրդ Սրբազանին այցելելին բաղմա-թիւ ազգայինք և Պէշիքմաթի Ժաղ-խորհուրդը, նոյնպէս Ն. Սրբազանը։

Հանգուցեալ Տիկին Նեկետու Ջուշը Ապստոսական յուզարկաւորութիւնն հանրային սղոյ մը արտայայտութեան կերպարանն առած էր երէկ, և կա-տարուեցաւ այնպիսի հոյակապ հան-գիսիս որուն նման հազուադէպ ա-ռիւթներու մէջ կը տեսնուի։ Առաւ-տուն կանուխ, մայրաքաղաքիս ամեն թաղերէն պրտեցի ու գաւառացի ազ-գայնոց ստուար բաղմութիւն մը եկած խառնած էր Երբայի Ս. Երրորդու-թեան եկեղեցին որ այս տխուր պա-րագային պայտած եղանակաւ զոր-դարուած էր։ Տաճարն մկտեղը միա-հաբեմն մը վրայ դրուած էր արժա-թապատ գագաթն որ կը բաղկանար երբեքսկ ստուակներէ՝ երեւին ու կաղ-նիկ փայտեղ և կապակէ՝ յատկապէս պատրաստեալ ի Բարդի, Գագաթը ծածկուած էր քանի աւելի պատկե-րով և ծաղիկայ խաչերով, Իստին ե-տին մասնաւոր տեղեր յատկացուած էին բարձրաստիւն անձանց համար որոց ընդունութեան ինչպէս նաեւ հանդիսին բարեկարգութեան հսկիւնը մասին խնամող հոգածութիւն մը ի գագաթ կը գտնուի Բերայի Թագ-խոր-հուրդի Պատ. անդաւր. Մեծ Պահջ պատճառաւ, խորանին վարդապետը գոյց էր ու հանդիսաւոր Պատարագ չի մատուցեցաւ։ Ժամ կ'իկն, երբ անաւ. Պատարագն, Տաճարիկայ Տիկ-նոյ սղակիր ամուսինն՝ Ազուտապոյ Ջուշը Ապստոս ժողով յեկեղեցի, շրջապատակ փայտակայ բարեկամներէ հետեղեան սկսան համար նաեւ յա-ղարկաւորք, ակնաւոր ազգա-կներ, պետական պաշտօնատարք, կառավարներ, սեպաւորաք, բը-թիլիք, փատարարներ, ճարտարապետք և այլ ամեն անոնք որք անուն մը ու-նին։ Մէկ խօսքով՝ Հայոց պրեծ դա-տը ներկայ էր գրեթէ իր ամբողջութեամբ։ Նոյնպէս հայ հառնական ե-րեւելիք և բողբոջական ազգայնու Սեւտապոյ Յարկէ Էֆէնտի Պոյաճեան և ի պատիւ Ջուշը Ապստոսն որ աւա-տրիական հպատակաց երեւելիներէն է, անձամբ եկած էր Աստուրդ-Հուն-գարիոյ գեղանակ վանք։ Պատեն տը Գալիկէ, ընկերակցութեան խորհուրդա-կան ընդհ. հիւպատոս Պ. ար Բրիւ-սայի, գեր-հիւպատոս Պ. Պոպաւար և

հիւպատոսարանի քարտուղարք։ Ներ-կայ էին նաեւ պարսկական դեսպանա-տան առաջին քարտուղար Արթուրի Խան Նէփուրդ և ընդհ. հիւպատոս Յով-հաննէս Խան։ Նոյնպէս Ռուսիոյ, Անգ-լիոյ, Պոլնիոյ, Սերպիոյ և այլ դեսպա-նատան խորհուրդականք և առաջին թարգմանք, աւստրիական գաղթա-կանութեան անդաւր, օտարազգի սեպաւորական և աւստրիական բարձր դասն, Նէփուրդ փաշա և այլ օտարազգիք։

Յուսարտ Պատարագին, սկսան հո-ղեհանդատան արարողութիւնը որոց նախադասեց Ամեն. Տ. Խորհիւ Ս. Պատ-րիարքը, յուրին ունենալով Ամեն. Խորիւ-նեան Հայրիկ. Գեր. Սիմեոն Արքեպի-կոսար Սէֆեքեան, Գեր. Գրիգորիս Ե-պիսկոպոս Ալեքսիմ Տեան և Գեր. Գարե-գին Եպիսկոպոս Սրուանձոտեան, վեց վարդապետք և բաղմութիւն քահանայք։ Եկեղեցականաց այս պատկառելի դա-ստն մասնակցութեամբ կատարուած արարողութիւնը արտասովոր չափ է հանգիստաւորութիւն ունեցան և խոր ապաւորութիւն թողուցին բոլոր ներ-կայից վրայ։

Դամբանականը խօսեցաւ Ամեն. Խորիւնեան Հայրիկ։

Իրեն յատուկ յուզիչ և ընկան լեզ-ուած՝ Դառնի Մարգարէի խնամախոս մէկ խօսքը ընթարտ ընտրելով, կենաց և մա-հաւ վրայ հակիրճ տեսութիւն մը ընել յետոյ, քարոզիչ Սրբազանը խօսքը մա-նաւորեց հանգուցեալ Տիկնոյ վրայ և թուեց անոր առաքելութիւնները, ասոնց իր առաքելը նկատեց քանեւթեմական պատմական խաղաղ և հաշտ կեանքը զոր վարած էր հանգուցեալն իւր սիրեցեալ անուանիչ հետ, առանց բնու. միջադե-լու ընտանեկան կենաց երջանիկ հորիզոնը։ Թուեց նորա ազնիւ ծիլերին՝ իր բարե-կիրթ և մարդասէր տիկին, և մանաւոր խնամակար ոչին որով՝ հակառակ իր պրեծ կացութեան՝ տարեկան շատ համեստ գա-մար մը կը յատկացնէր իր զգեստները, օրինակիկ ճարտարութեամբ մը անձամբ պատրաստելով ինչ որ վերաբերէր իր արդուները։ Երբեք խնամութեամբ ու ճաշակով զոր ամենքը տառապանակ ծաղկող եղած էր համարիկ և բազում մատուցողական ծաղկող նոյնպէս չքեղ չէին յաղորդէր երեւել։ Իր այս յատկութեանց կը միջոցին բարեպաշտութիւն, ընթանա-լու թիւն և ողորմութիւն։ Աւստիոյ կայսեր կողմէ իւր ամուսնոյն տրուած Ապստոսական վարդապետին մէջ, զոր տե-նած եմ, ըստ այս առթիւ քարոզիչ Սը-րբազանը, իրեն իւր ապետական շնա-հանքին յիշատակուած են սա բառերը՝ «Ազգայնէն և հառաքէն ինչ զ՝ գաղ-տնէն»։ Եւ հանգուցեալ տիկինը իր անձին վրայ կը կրէր, ինչպէս կը կրէ նաեւ իւր պատուական ամուսին, այս պատուական կատարելով գիտակցութիւնն ու գործա-դրութիւնը։ Իսկ մասնաւորապէս գաւա-ռացի հայ աղքատ աղէկաց զատկարա-կութեան համար Տիկին Ջուշը ի տարած անձնուէր ջանքեր անուանալի են։ Ազ-գանոր Ջուշուհանք ընկերակցութեան հիւ-նադրոց մին եղած էր ու անոր զարգա-ցան համար անձնէն աւելի աշխատակե-րէն, իր Առեւտրական աղք. բողբոջակէ ընկերութեան՝ յարաբերութեան մէջ էր գաւառացւոց հետ ու լաւ ուսուցանողական անոնց պիտեղք, գիտելի թէ գաւառա-ցիք բարի մայրեր կ'ուզէ և յայդ նպա-տակ կը ներկայ տեսնուի անդաւր։

Յետոյ, հանգուցեալ կենաց վերջին օրերը նկարագրեց։ յիշեց թէ ինչպէս իր անձնուէր ամուսին ընկերական ամենին ճարտար խնամքներն ի գործ դրել տա-լով, մինչեւ վերջին վայրկեանն հսկիւն է նորա քով։ Կրօնական և Մարտիրոս Հայոց անձնուէրն՝ որ հայոցը երէ գիտ, կրօնա-կան վերջին միջնարարութիւնները տալով, Ապստոս. արտասուէր, «Տէր Աղբորեան խնդրէր և եկեղեցիներէն, ևս այժմ որ աստուածական կամքը կատարուած է, այժմ յաւիտենակ պիտի ազատուի իւր հոգեւոր միջոցով և վառապէս՝ ինչ ուսուցիչ կրէր եղեր Հայրիկի, երբ գնա-ցի էր ինքեղ միջնարար։ Եւս միջոցի իրեն ձեռնուկ պիտի մնամ ի տանիս»։

Քարոզիչ Սրբազանը, որուն այս տխուր նկարագրեցը կը խորովին գտնելիքս, իւր խօսքը կ'ընէր՝ հրաւերելով գնացեալ հա-ւատացեալն աղօթել ի փան հոգեւոր բարե-խառնակ Տիկին Նեկետա Ջուշի, և երկինք միջնարարութիւնն հայեցի նորա զգեստար ամուսնոյն, տեղեկական խօսքը զգեստը նմա՝ «Հառաքէն ինչ ուսուցիչ կրէր եղեր Հայրիկի, երբ գնա-ցի էր ինքեղ միջնարար։ Եւս միջոցի իրեն ձեռնուկ պիտի մնամ ի տանիս»։

Ս. Պատրիարքը վերջին «Հայր մերն ու «Հոգեւոր ընկեր, փակեց արա-րողութեան, յետ որոյ յայտարարուց հանուեցաւ եկեղեցիին, մեծահանգի թաղարկով։ Ժողովրդեան բաղմութիւնն որ կը բաղկանար ամեն թաղերէն ու գաւառացի, և ամեն գաւառացիք ազգայններէ, հետեղեան ստուար-ցած էր, այնպէս որ ոչ միայն եկեղե-ցին, գաւառներն ու պարտեղք, այլ և շրջակայ փողոցները զբաւեւ էին ամբողջովին։ Այդ հայտարար բաղ-մութեան մէջէն դժուարեւ ճանբայ կը բանային բարապետք և ոտիկներ։ Եկեղեցւոյ դռնէն դադարը դուրեցաւ մեծահանգի քառաւոր փառաւոր կառա-քի մը մէջ և թափօրը կազմուեցաւ հե-տեւեալ կարգաւ։

Առջին կընթանային թաղապե-տական չափուէք, օտարիկներ և զին-ուորք։ յետոյ, Պատրիարքարանի բա-րապետք ու աւստրիական գեղանակ-ցած գաղմակներ։ Ուսնց կը հետեւէին դպիրք և քահանայք, որոց մէջու-ղէն կընթանային Ազգ. Հիւպատոսը

Որանոցէն 12 սանուէր, ինչպէս նաեւ Բերայի Խորհրդեան վարժարանէն 20 ու Խաղաղութիւն Ներսիսեան վարժարա-նէն 8 սանուէր, որք ի ձեռն բռնած էին պատկերը։

Գագաթին վրայ դրուած էր սղի-տակ ու կապտոյ ծաղիկներով յորին-եալ մեծ խաչ մը զոր Ջուշը Ապստոսը նուիրած էր իւր որդեգրեալ ամուսնոյն յիշատակին, իսկ միւս պատկերն ու ծաղիկալ խաչերը, զորս բարձեղ կը տանէին դպրոցական սանուէր, իւրա-քանչիւրը կը կրէին սպիտակ ծագա-ւեւներու վրայ ունեւորա յիշատակու-թիւն մը և նուիրուած էին հետեւեալ-ներուն կողմէ։

1. Ազգանուէր Հայուհեանք ընկերութիւն
2. Քաղական Խորհուրդ Բերայի
3. Ալիքիլեւեան ընտանիք
4. Տիկին Պաթրիս Գ. Շամանեան
5. » Նեկուար Մոսեան
6. » Երանուհի Լ. Նէփուրդ
7. » Քաղաւոր Մոսեան
8. » Հասուն
9. Վանք Մարգարէ (Վիեննայէն)
10. Միքայէլ Էֆէնտի Յարիւրեան
11. Յովհաննէս » Կասան
12. Յարութիւն » Սպանեան
13. Մկրտիչ » Ճանքեան
14. Պ. Միքայէլ Լապարովիչ (Վիեննայէն)
15. Նախկին սանուէր Նուպար-Շահապար-եան վարժարանի
16. Ընթերցատեղ ընկերութիւն (Մազիւ)
17. Խաղաղութեան ընդ. (Պէշիքմաթի)
18. Սրբա Ռոստոմիւր (աւստրիական վար-ժարան Պէշիքմաթի)

Գագաթարդ տալով ու դարձաւ կը հետեւէին քահանայք, վարդապետք ու եպիսկոպոսներ։ Թափօրին կը նա-խազանէր Ամեն. Խորիւնեան Սրբազան։

Յետոյ կուգար մեծահանգի կառ-դուն կը հետեւէր սղակիր՝ Ազուտա-փայլ Ջուշը. ապաւոր, զիւրիկը և ար-տասուցեալ, չընպատակ ի մտեր-մայ. սղակիր էին նաեւ հանգուցեալ Տիկնոյ կարգով՝ Մեծ. Գեր. Էֆ. Փառնոսեան իւր երկու գագաթաց հետ, քեռայր՝ Մեծ Գրիգոր Էֆ. Սեկմիճե-հան, ինչպէս նաեւ Միքայէլ Էֆ. Մամեան, Արեւիկէ Էֆ. Նէփուրդ, Գրիգոր Էֆ. Շամանեան և այլք մերձաւոր կամ հեռաւոր ազգականք։

Գագաթին ծոցերը բռնած էին Աւա-րիական և Գարակապան ընդհ. հի-ւպատոսք, թէ՛նաւ պէշ. Պ. Միքէլ Գի-մին և Ժորժ Խորբալ, Վանք. Մի-քայէլ Էֆէնտի Յարիւրեան, Ազ. Միքայէլ Էֆէնտի Յարիւրեան և Յով-հաննէս Էֆէնտի Խանեան որք մինչեւ փողոցին դուրս ընկերացան դադա-ղին։ Իսկ շահակիրներն էին վեց պա-տուաւոր երեստարք։

Ջուշը Ապստոսն և միւս սղակիր անձանց կը հետեւէին յուզարկաւորաց դասն ու ժողովրդեան բաղմութիւնը որ պատած պայտած էր Բերայի Շի-տակ ճանքան և կը յաւաքանար յամ-րեղծով։ Բոլոր փառաւորներն ու խա-նութիւնները, ամեն պատուահաններ և պատաւանները դրուուած էին երկ-սեւ բազմութեամբ որ փողոցին մէջ տեղ չէր գտած կենալու։

Թափօրն այս պատկառելի երեւո-թով հասաւ ի խաչակալին, աղք. գե-րեղմանական Ս. Լուսաւորի եկեղե-ցին որոյ դրան առջեւ դադարէ հան-ուելով կառքին, փոխադրուեցաւ յի-կեղեցի, որոյ պատկերին մէջ գաղմա-նական խօսեցաւ Ամեն. Խորիւն Էֆէնտի Պէշիքմաթեան յանուն Ազգ. Հայուհեանք ընկերութեան, պերճաւոր իրաւա մը նկարագրելով հանգուցեալ Տիկնոյ առաքելին կեանքն ու գործերը, Ազգա-նուէր Հայուհեանք ընկերութեան ուս-նուէր կողմէ իւր ճմարտ մայր մը պաշտօնին ու այդ մասին ունեցած բոլոր արժանիքն և տարած աշխատու-թիւնները, օրհնեց նորա յիշատակն ու միջնարարական խօսքեր ուղղեց վի-րտահար ամուսնոյն։

Յետ այս բանախօսութեան, ժող-վարդը տակաւ առ տակաւ ցուրեկե-ծ, ծանօթ և բաղկանող մի առ մի գնա-ցին սեղմով Ջուշը Ապստոսն ձեռքը վրաստար Ապստոսը ցաւակցութեան այս անկեղծ արտայայտութիւններն ընդունել յետոյ, մի անգամ հա մը-հա ի մատուցան, ուր գրուած էր իւր հանգուցեալ տիկնոյ դադարը՝ ծաղի-կալ խաչերով ու պատկերներով ծածկե-եալ, և զայն համարելէ ու պահ մը հոն աղօթելէ յետոյ, իւր մտերմաց հետ միջնարար գերեզմանատունէն, խորապէս խռովեցաւ։

Տիկին Նեկետա Ջուշը Ապստոս-էւր մարմինը առ այժմ կը մնայ Բե-րայի Ս. Լուսաւորի եկեղեցւոյ Միք-տութեան պահարանին մէջ, ուստից իւր երկու ամուսին պիտի փոխադրուի Նիշիլի աղք. գերեզմանատուն և անդ ամփոփուի յատուկ դամբարանի մէջ։ Ազուտափայլ Ջուշը Ապստոսն փաղաքանաց համահայր՝ ճարտարա-պետ Վանք. Յովհաննէս Էֆէնտի Ազ-նաւորան պատրաստած է հայրկերտ դամբարան մը յատակածը որուն չիտութեան ձեւակերպուած է արդէն։ Այդ դամբարանի չիտութեան աւարտ-ութեան պէտք պիտի կատարուի փայլալ բա-լիւնն ու թաղման արարողութիւնը, թէպէտ հանգուցեալ տիկնոյ ամուս-նը ի սկզբան մտադիր էր Պէշիքմաթ-ի եկեղեցւոյն մէջ ամփոփուի տալ

նորա մարմինը, սակայն Բերայի Թա-ղական Խորհուրդը Առեւտրական Վանք. Նուրեան Էֆէնտի նամակ մը ուղղելով առ Ապստոս Ջուշը, Բերայի համայն ազգայնոց ցաւակցութեան յարմարե-լ յետոյ, արտայայտած է նաեւ անոնց փափաքն որ է իւր թաղի գերեզմա-նատան մէջ պահել յիշատակն այն պատուական տիկնոյ զոր իրենց բնա-կակցի ունենալու պատիւը վայելած է և որոյ քարերարութիւնը անխնայ տաւարութիւն թողած են իրենց սրտին մէջ։ Հետեւաբար կը խնդրեն որ Շիշիլի աղքային գերեզմանատան մէջ ամփոփուի Ազուտափայլ Ապս-տոս Էֆէնտի մարմինը։

Այս աղիւս զգացմանց ու համա-րանաց արտայայտութեան իրաւաւոր հանգիսեղած է Ջուշը Ապստոս։

Երէկ, յաւաքտ յուզարկաւորու-թեան հանգիսին, Ամեն. Ս. Պատրի-արք Հայրը ընկերակցութեամբ Բերայի Մեծահանգէլ եպիսկոպոսին՝ Կրանդ-Օթէլ երթալով, ցաւակցական այցե-ւթութիւն տուաւ առ Ազուտափայլ Ա-պստոս Ջուշը։

Նոյնպէս ցաւակցական այցելու-թեան գնացին Ամեն. Խորիւնեան Սը-րբազան՝ ընկերակցութեամբ Բերայի քարոզիչ Գեր. Գարեգին եպիսկոպոսի, երեստեղմի Պատրիարքական փոխա-նորդ Գեր. Սիմեոն Արքեպիսկոպոս Սէֆեքեան և այլ եկեղեցական հարք։ Մինչեւ երեկոյեան ուշ ժամանակ, Ջուշը Ապստոսն ընդունած է հայ եւ օտարազգի խաղաղական այցելուներ։ Ցաւակցական հեռագիրք ու նամակ-ներ կը հասնին հետեղեան ամեն կող-մէ։

Երէկ, Ս. Պատրիարք Հայրը, Տի-կին Ջուշը ի յուզարկաւորութեան ար-խուր հանդէսէն ետքը, Սրբապետը Մաղաւտեանց բնակարանը գնաց՝ ազ-գային ինչոր մը առնել։

Օրթապետի Հռիփսիմեանց վարժարա-նի ինձամարկութիւնը կը խնդրէ մեզք իր խորի ընդհանրական յայտնել Սրբա-եան, ճմարտախօս և թընկերան Ընկե-րութեան, որ այս տարի ևս Բարեկէր Ըն-կերութեան խնամքով վերջէ վար զար-դարած էր ծանրագին զորքերով, Ընտա-նեկան երկրորդին գիշերը, Սրբաբան, ճմարտախօս և թընկերան Ընկերու-թիւնն այսու մեծ բաժին ունեցած է երկրորդին յաղորդութեան մէջ, զի իւր անձնուէր մասնակցութեամբ աւելացած է անոր փայն ու հրապոյրը, թաղանթն ամբողջ վերածելով պերճ գագաթն մը, ազ-նական ճաղակն։ Հեռափառեանց վար-ժարանի ինձամարկութեան շարի, հանդի-սականք եւս ընդհանրա մնացած են յիշ-եալ Տեաք այս ազնիւ հոգածութեանէն։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երէկ տեղի ունեցաւ ի Սիկետար, Գագաթական Գրասենիկի զիւստը ան-դամներէն Ազ. Պոյոն Էֆէնտի Պառ-նասեանի դատար՝ Օրիորդ Լուիկայի նշանախօսութիւնն ընդ Մեծ. Յով-հաննէս Էֆէնտի Միքայէլեանին։

ՊԱՏՏՈՒՆԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆԻՐ ԱՍԻՐԱՆԻՐ ԵՒ ՊԱՏՏՈՒՆԱԲԵՐ

Ճանիկ դաւառին կառավարել ան-ունեւեցաւ Մուհիւտար փաշա, նախկին կառավարի Պիլայի։

Առանալի նախնական դատարանին ընդհ. դատախազի օգնական անուան-ընդ. դատախազ Օհանյան Էֆէնտի, զա-տախազը օգնական նախնական դա-տարանին Սերաստիոյ։

Սերաստիոյ նախնական դատարա-նին ընդհ. դատախազի օգնական ան-ունեւեցաւ Սամի Էֆէնտի, նախա-դահ պատժական ճիւղի նախնական դատարանին Նիկոլայի։

Նիկոլայի նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախադահ ան-ունեւեցաւ Աճմար Շէֆը Էֆէնտի, նախադահ պատժական ճիւղի նախ-նական դատարանին Երթմարի։

Երթմարի դատաւի նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նա-խադահ անունեւեցաւ Թայրի ալ-ունեւ Էֆէնտի, դատախազ՝ Քէօյ Սան-ճաքի։

Մուսուլի Քէօյ Սանճաք դատա-կին գագաթամբ անունեւեցաւ Նե-շէթ Էֆէնտի, դատախազ՝ Ջիլայի։

Նոյն նահանգի Ջիլայի դատա-կին գագաթամբ անունեւեցաւ Ջե-մալ Էֆէնտի, դատախազ՝ Քէօյ Սան-ճաքի։

Սանիլի երկրորդ աստիճան և յոր-բորդ կարգի Մէհմետի պատուանշան արուեցաւ Բարիկու և Պուրէշի օսմ. դեսպանատանց երկրորդ քարտուղա-րաց՝ Հայրիկ ու Սերվէթ պէյեր։

Սանիլի երկրորդ աստիճան՝ Ուզա-րապալի Իրան ընդհ. պիտիլցի երկ-րորդ ճիւղի քարտուղարներէն Ապստ-ի Էֆէնտի և Թէհմինի օսմանեան դա-պաւատան առաջին քարտուղար Իճ-անն Հիւսնի պէյը։

Սալիկի աստիճան՝ Կայս. մասնա-ւոր Արիկը թարգմանիչներէն Անճէլ-Էֆէնտի և ճիւտէլի ոտիկանապետ Նաճի Մուսթաֆա Էֆէնտի։

Երրորդ կարգի Օսմանիյէ պ

